Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“, са п.о.
Ул.Краља Петра Првог 14а, Доњи Милановац
Тел: 030/2150070; факс: 030/590-877
www.npdjerdap.rs
e/mail: office@npdjerdap.rs

Број :4675/3

Дана :25.10.2024

ПРИВРЕМЕНИ ГОДИШЊИ ПЛАН ГАЗДОВАЊА ШУМАМА СОПСТВЕНИКА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ ЗА 2025.ГОДИНУ

Доњи Милановац
Октобар, 2024.

Према одредбама Члана 71. став 1. Закона о шумама („Сл. гласник РС“, бр.30/10, 93/12, 89/15, 95/18), Јавно предузеће "Национални парк Ђердап", Доњи Милановац, доноси:

ПРИВРЕМЕНИ ГОДИШЊИ ПЛАН ГАЗДОВАЊА ШУМАМА СОПСТВЕНИКА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ ЗА 2025. ГОДИНУ

1 УВОД

Последњи важећи Програма газдовања шумама сопственика на територији Општине Голубац на који је дата сагласност од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Управа за шуме, број 322-02-0025/1/2015-10 од 19.02.2015.године је 31.12.2023. године престао да важи и из тог разлога Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ доноси Привремени годишњи план газдовања шумама сопственика на територији општине Голубац за 2025. годину.

Привремени годишњи план газдовања шумама сопственика на територији Општине Голубац (у даљем тексту План) је израђен у потпуности у складу са доле наведеним законским актима:

- Закон о националним парковима (“Службени гласник РС”, број 84/15, 95/2018 и др.);
- Законом о шумама (“Службени гласник РС”, број 30/10, 93/12, 89/15, 95/18) и Правилником о садржини основа и програма газдовања шумама, годишњег извођачког плана и привременог годишњег плана газдовања приватним шумама (“Службени гласник РС”број 122 од 12.12.2003);
- Законом о заштити природе (“Службени гласник РС”, број 36/09, 88/10, 99/10-исправка и 14/2016, 95/18, 71/2021 и др.закони);
- Законом о заштити животне средине (“Службени гласник РС”, број 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др. закон, 43/11-Одлука УС и 14/2016, 76/2018, 95/2018-др.закони);
- Законом дивљачи и ловству (“Службени гласник РС”, број 18/10, 95/18);
- Законом о водама (“Службени гласник РС”, број 30/10, 93/12 и 101/16, 95/2018, др.закони);
- Законом о репродуктивном материјалу шумског дрвећа (“Службени гласник РС”, број 135/04, 8/05-испр., 41/2009)
- Законом о планирању и изградњи (“Службени гласник РС”, број 44/95, 23/96, 16/97 и 46/98);
- Правилником о начину обележавања заштићених природних добара (“Службени гласник РС”, број 30/92, 24/94, 17/96);
- Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених дивљих врста и биљака, животиња и гљива (“Службени гласник РС”, број 5/10 и 47/11, 32/2016, 98/2016 и др.);
- Правилником о одабиру критеријума за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување (“Службени гласник РС”, број 35/10); и др.

Плански оквир примарно је дефинисан:

- Просторним планом Републике Србије (“Службени гласник РС”број 88/10)
- Просторним планом подручја посебне намене Националног парка Ђердап (“Службени гласник РС”, број 117/22).

Шире подручје Ђердапа идентификовано је као подручје значајно за биљке (Important Plant Areas – IPA) и као подручје значајно за птице – (Important Bird Areas – IBA). Поред тога, подручје Националног парка „Ђердап“ (у даљем тексту ЈП НП „Ђердап“) представља и одабрано подручје за дневне лептире у Србији (Prime Butterfly Areas in Serbia – PBA).

У оквиру EMERALD мреже, подручје Ђердапа је идентификовано као значајно.

Национални парк „Ђердап“ је номинован од стране MAB комитета као резерват биосфере и као подручје на прелиминарној листи добара које је Република Србија предложила за упис у УНЕСКО листу добара светске баштине на основу Конвенције о заштити светске културне и природне баштине (World Heritage Convention).

Национални парк „Ђердап“ представља једино подручје примене Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата у Србији – Карпатско подручје.

Подручје Геопарка Ђердап покрива територију од 1.330 km2, укључујући и подручје Националног парка Ђердап.

2 ОПШТИ ОПИС

Општина Голубац се налази у североисточном делу централне Србије и Браничевског округа, на ободним деловима Панонског басена и Карпатског планинског система, односно на обали реке Дунав код уласка у Ђердапску клисуру. Простире се на 368 km2 површине, а у њеном саставу се налази 24 насеља. Део насеља смештен је у долини Пека, део у брдско-планинском подручју, а део у приобаљу Дунава, који у дужини од 54 km протиче северном границом општине. Трећина територије општине Голубац је проглашена је националним парком. Подручје општине Голубац захвата простор слива Дунава, од његовог уласка у Ђердапску клисуру па до ушћа Песаче у Дунав. Северна граница општине је река Дунав (уједно и државна граница са Румунијом). Са западне стране граничи се са општином Велико Градиште, са источне стране општином Мајданпек, а са јужне стране општином Кучево.

По свом географском положају општина Голубац се простире између 44º 36' и 44º 45' северне географске ширине и 21º 30' и 22º 00' источне географске дужине по Гриничу.

2.1 ПОВРШИНА

Површина шума сопственика које су у саставу ЈП НП „Ђердап“ по катастарским општинама за општину Голубац, дата је у следећој табели:

Табела 1:Површина шума сопственика .

Катастарска општина	Површина	
	ha	%
2673 Брњица	650	22.4
2677 Голубац	250	8.6
2679 Добра	2000	69.0
УКУПНО	2900	100.0

На подручју ЈП НП „Ђердап“, а на територији општине Голубац, шуме сопственика налазе се у 3 (три) катастарске општине. Заступљеност шума сопственика по катастарским општинама креће се од значајне површине (2000 ha у КО Добра) до најмање површине (250 ha у КО Голубац). Највећа површина шума сопственика је у КО Добра и она износи 2000 ha или 69% од укупне површине шума сопственика општине Голубац, затим следи КО Брњица (650 ha) или 22,4%, и КО Голубац са 250 ha или 8,6% укупно обрасле површине општине.

На територији општине Голубац, у оквиру шума сопственика ЈП НП „Ђердап“, шуме су заступљене са 70.7%, а необрасло земљиште 29.3%, од чега је шумско земљиште 54.2%, земљиште за остале сврхе 41.7%, и неплодно земљиште са 4.2% укупно необрасле површине општине Голубац.

Однос обрасле и необрасле површине у оквиру шума сопственика је 70.7% : 29.3%. Оптимални однос обрасле и необрасле површине, у оквиру шума сопственика на територији општине Голубац које су у саставу ЈП НП „Ђердап“, биће када се пошуми шумско земљиште (650.00 ha).

Структура обраслих површина шума сопственика је следећа:

1.	Високе шуме	75	2.6%
2.	Изданачке шуме	2350	81.0%
3.	Шикаре	150	5.2%
4.	Шибљак	325	11.2%
Укупно обрасло:		2900	100.0%

Укупно обраслу површину општине чине: високе природне састојине са 2.6%, изданачке шуме са 81.0%, шикаре 5.2% и шибљаци са 11.2% обрасле површине.

2.2 ГЕОЛОШКА ПОДЛОГА И ТИПОВИ ЗЕМЉИШТА

Из области историјске геологије, за ово подручје је интересантно мезозојско (средње) доба, односно период креде, којим се завршава мезозојско доба. У том периоду су се, поред осталог, на много већим површинама створили разни пешчари кречњаци, лапорци и друге таложне стене. Нарочито је значајна Доња креда, која је заступљена са флишним пешчарима, глиненим шкриљцима, лапорцима и кречњацима.

Геолошка подлога је на овом подручју врло разноврсна. Разноврсност се огледа у литолошком саставу стенских маса, генетске припадности и геолошке старости. Уочава се читава геолошка прошлост – од протерозојских шкриљаца, преко палеозојских и мезозојских стенских комплекса, до различитих генетских типова квартарних наслага.

Земљиште

Према еколошко-производним критеријумима земљишта се могу сврстати у три групе:

- Земљишта на силикатним стенама;
- Земљишта на кречњаку;
- Земљишта на делувијалним наносима и флувијалним седиментима.

2.3 БИЉНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

На развитак и садашње стање вегетације на подручју општине утицали су многи фактори, а пре свега рељеф, дубина и развијеност земљишта, климатске и микроклиматске карактеристике, а нарочито човек.

Утицајем човека скоро читав предео до висине од око 200 m је претворен у пољопривредно подручје. Ретки су остаци некадашњих богатих шумских комплекса. У

вишим деловима територије основни тип вегетације су претежно шуме различитих врста храстова са пратећим биљним врстама и заједницама. Највиши делови планинског подручја (источни и југоисточни део) покривени су углавном лишћарским шумама. Главна биљна врста је балканска буква (Fagus moesiaca). Физичкогеографска разнородност територије обухваћене Браничевским округом условила је присуство комплексних просторних целина, објеката и феномена, који су због својих аутентичних, уникатних, репрезентативних и ретких вредности абиотичког и биотичког порекла, постали предмет законски засноване заштите природе још од 1949. године.

На овом подручју констатоване су следеће биљне заједнице-типови шума:

- брдске букове шуме (Fagetum submontanum);
- шуме китњака и граба (Querco – Carpinetum);
- шуме сладуна и цера (Quercetum frainetto – cerris);
- шибљаци белог јасена и граба (Fraxino – Carpinetum).

У шумама високог узгојног облика најзаступљеније врсте дрвећа су буква и китњак, а у састојинама изданачког порекла поред букве и китњака, заступљени су сладун, цер и граб.

У спрату жбуња присутни су: Juniperus communis, Rosa canina, Cornus mas, Cornus sanguinea, Hedera helix и др.

У приземној флори јављају се: Rubus hirtus, Hypericum perforatum, Heleborus odorus, Dentaria bulbifera и др.

Посебан значај имају реликтне, ендемичне, ретке и угрожне врсте флоре: мечја леска (Corylus colurna), домаћи орах (Juglans regia), јоргован (Syringa vulgaris), маклен (Acer monsessulanum), руј (Cotinus coggugria), тиса (Taxus baccata) и др.

На подручју општине Голубац заступљене су следеће ретке угрожене врсте:

Табела 2: Ретке и угрожене врсте.

Редни број	Врсте дрвећа	Категорија
1.	Дивља трешња– Prunus avium	под ризиком
2.	Пољски брест – Ulmus minor	ретка – угрожена
3.	Јасика – Populus tremula	под ризиком
4.	Медунац – Quercus pubescens	ретка – угрожена
5.	Бреза – Betula pendula	ретка – угрожена
6.	Бела топола – Populus albae	ретка – угрожена
7.	Домаћи орах – Juglans regia	ретка – угрожена
8.	Брекиња – Sorbus torminalis	под ризиком
9.	Црна јова – Alnus glutinosa	ретка – угрожена
10.	Мечја леска – Corylus colurna	ретка – угрожена
11.	Јоргован – Syringa vulgaris	ретка – угрожена

2.4 ПРИВРЕДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ГАЗДОВАЊА ШУМАМА СОПСТВЕНИКА

На ободу Браничевског округа, на самом уласку у Ђердапску клисуру, између Великог Градишта и Доњег Милановца, налази се општина Голубац. Голубац је смештен на десној обали реке Дунав, која протиче кроз територију општине Голубац у дужини од 52 km и то представља њену кључну и најважнију географску карактеристику. Општина Голубац налази се у једном од најлепших крајева Балкана, на месту где је Дунав најшири, природа нетакнута. У овој тачки сусрећу се Панонска низија и Карпатске

планине. Површина општине Голубац је 368 km2, а чине је 24 насеља са око 10000 становника.

Основна карактеристика развоја овог подручја у досадашњем периоду је развој енергетике, много раније развој рударства и заостајање развоја пољопривредне производње. Шумарство и прерада дрвета у ранијем периоду су били у функцији експлоатације и прераде руде а и данас заједно са пољопривредом и туризмом представљају, у великој мери неискоришћен потенцијал.

Вршење стручних послова у шумама сопственика, на делу територије општине Голубац, поверено је ЈП НП „Ђердап“ – Доњи Милановац. Стручна служба у овим шумама врши следеће послове:

- Ради планове, програме и годишње планове газдовања шумама;
- Пружа стручну помоћ у газдовању приватним шумама;
- Врши послове дознаке стабала за сечу;
- Врши обрачун накнаде за коришћење шума и шумског земљишта;
- Врши жигосање посеченог дрвета;
- Врши издавање пропратница;
- Врши стручне увиђаје;
- Врши контролу спровођења планираних радова;
- Води евиденцију у вези са газдовањем приватним шумама;

Обавља остале послове утврђене Законом о шумама и важећим правилницима у вези са газдовањем приватним шумама.

3 СТАЊЕ ШУМА СОПСТВЕНИКА

3.1 СТАЊЕ ШУМА ПО ОСНОВНОЈ НАМЕНИ

На основу познатих критеријума, у оквиру шума сопственика општине Голубац, утврђена је основна намена 59 - Национални парк II степена заштите. По основној намени, у оквиру шума сопственика општине Голубац, преовлађују шуме и шумска станишта са производно - заштитном функцијом која заузимају површину од 2900 ha (100%), са просечном запремином од 101,7 m3/ha и текућим запреминским прирастом од 3,5 m3/ha.

3.2 СТАЊЕ ШУМА ПО ГАЗДИНСКИМ КЛАСАМА

На територији општине Голубац формирано је 19 газдинских класа, што је последица флористичке разноликости овог подручја, намене, очуваности, мешовитости, порекла састојина и станишта.

Наменска целина 59 - Национални парк II степена заштите

Високе (једнодобне) састојине

Газдинска класа 59.351.411 висока шума букве, заступљена је на површини од 75 ha или 2.6% укупно обрасле површине. Учествује у укупној запремини 7.7% са просечном запремином од 302.9 m3/ha, учествују у укупном прирасту 5.4% са просечним текућим запреминским прирастом од 7.2 m3/ha, а проценат прираста је 2.4% и то је једина газдинска класа високих састојина шума сопственика овог подручја.

Ово су очуване, чисте састојине на целој површини газдинске класе. Шуме ове газдинске класе по старости налазе се у IV (66.7%) и VI (33.3%) добном разреду.

Дебљинска структура састојина ове газдинске класе, изражена у запремини по Биолеју је 50%:43%:7%, што говори да у овој газдинској класи има завидан проценат презрелог дрвета (7%) пречника преко 50 cm.

Узгојне потребе ових састојина садржане су у оплодним (25 ha) и проредним сечама (50 ha).

Изданачке шуме

Изданачке састојине ове наменске целине заузимају 2350 ha, што чини 81.1% обрасле површине шума сопственика. Учествују у укупној запремини 92.3%, са просечном запремином од 116 m3/ha, са просечним текућим запреминским прирастом од 4.0 m3/ha, док је проценат прираста 3.5%.

Газдинска класа 59.361.412 - изданачка мешовита шума букве, која заузима 11,2% обрасле површине (325 ha), 14.6% запремине (132.7 m3/ha), 12.3% запреминског прираста (3.8 m3/ha) и уједно је површински најзаступљенија газдинска класа овог подручја. По очуваности, заступљеност је следећа: очуване 53.8%, разређене 46.2%. Мешовите састојине заузимају 100.0% површине ове газдинске класе. По добној структури највећи део састојина се налази у VI (38.5%), VIII (38.5%), и VI (11%) добном разреду, тачније 77% површине газдинске класе је у другој половини прописане опходње, што ће имати за последицу извесне потешкоће око обезбеђења трајности приноса.

3.3 СТАЊЕ ШУМА ПО ПОРЕКЛУ И ОЧУВАНОСТИ

У оквиру шума сопственика општине Голубац, високе природне састојине по површини заступљене са 2.6% (75 ha), по запремини 7.7% (22716.7 m3) а по запреминском прирасту са 5.4% (541.7 m3). Изданачке састојине су заступљене по површини са 81.0% (2350 ha), по запремини 92.3% (272198.1 m3) а по запреминском прирасту са 94.6% (9484.8 m3). Шикаре заузимају површину од 150.00 ha, што чини 5.2%, шибљаци се налазе на 325 ha или 11.2% од укупне обрасле површине шума сопственика општине Голубац. Може се закључити да је стање шума по пореклу неповољно због великог учешћа изданачких шума које се налазе на много већој површини у односу на високе састојине.

Просечна запремина код високих састојина износи 303 m3/ha, а у изданачким састојинама 116 m3/ha.

Овакво стање шума сопственика општине Голубац по пореклу је неповољније у односу на републички просек у државним шумама (високе шуме 40.7%, изданачке шуме 30.0%, вештачки подигнуте састојине 18.3%, шикаре 4.9% и шибљаци 6.1% по површини) али и са становишта циљне шуме (оптимума) где је високи узгојни облик оптимално решење.

Повољнија ситуација је по вредносном елементу очуваности у односу на порекло. Очуване састојине налазе на 1750 ha (60.3%) са укупним учешћем запремине од 80.5%, са просечном запремином од 136 m3/ha и текућим запреминским прирастом од 4,7 m3/ha. Разређене састојине заузимају површину од 550 ha (19.0%), са укупним учешћем запремине од 18.0%, са просечном запремином од 96.7 m3/ha и текућим запреминским прирастом од 3.0 m3/ha. Девастиране састојине су издвојене на 125 ha (4.3%) од укупно обрасле површине шума сопственика, са укупним учешћем запремине од 1.5% и просечном запремином од 34.4 m3/ha и текућим запреминским прирастом од 0.9 m3/ha. Шикаре се налазе на 150 ha (5.2%) обрасле територије, а шибљаци у укупно обраслој површини шума сопственика учествују са 11.2% (325.00 ha).

3.4 СТАЊЕ ШУМА ПО МЕШОВИТОСТИ

У зависности од врста дрвећа и учешћа у смеси све састојине су разврстане на чисте и мешовите. Однос чистих и мешовитих састојина је 22%:78% по површини и 27%:73% по запремини. Очигледно је да овде по површини доминирају мешовите састојине, што је повољно са аспекта биолошке и еколошке стабилности целокупног екосистема. Ако томе додамо да су мешовите састојине отпорније на ентомолошка и фитопатолошка обољења, онда је јасно да треба подржавати и проширивати мешовите састојине.

3.5 СТАЊЕ ШУМА ПО ВРСТАМА ДРВЕЋА

У шумама сопственика општине Голубац укупно је евидентирано 23 врсте дрвећа и све су лишћарске врсте, док четинарске врсте на овом подручју нису регистроване. Укупна запремина ових шума је 294914.8 m3, укупни запремински прираст је 10026.5 m3, а проценат прираста износи 3.4%.

У шумском фонду сопственика општине Голубац доминира буква, која у укупној запремини учествује са 24.9%, затим следи цер са 14.2%, граб са 10.7%, сладун са 9.7%, китњак са 9.4%, багрем са 8.1%, црни јасен са 7.3%, крупнолисна липа са 6.5%, клен 2.3%, орах 1.0% што чини 94.1% укупне запремине шума сопственика општине Голубац.

Остале лишћарске врсте (јасика, О.Т.Л., бела врба, црна топола, ОМЛ, медунац, трешња, јавор и друге) заступљене су на релативно мањим површинама и на нивоу општине немају већи значај. Њихов значај је у очувању генетског фонда и јачању биодиверзитета.

Према IUCN – категоризацији, врсте су критичне ако постоји изузетно висок ризик њиховог нестајања у скорој будућности. О заштити биодиверзитета, као императиву и оквиру трајног и одрживог коришћења и газдовања шумама, мора се водити рачуна и при планском, газдинском форсирању свих осталих еколошких, економских и социјалних циљева. У том смислу неопходно је знати које врсте флоре и фауне, њихова станишта и популације, посебно поједине врсте дрвећа, спадају у категорију реликтних, ендемичних, ретких и угрожених врста.

Садржај предходне табеле јасно указује на велику бројност врста дрвећа које својим присуством обогаћују шумски фонд овог подручја. Однос према наведеним врстама и стаништима на којима се налазе у планском, а тиме и управљачком смислу, мора бити крајње обазрив и одмерен, у складу са позицијом коју у социјалном смислу заузимају у оквиру конкретних шумских екосистема.

3.6 СТАЊЕ ШУМА ПО КАТАСТАРСКИМ ОПШТИНАМА

Стање шума сопственика ЈП НП „Ђердап“ на територији општине Голубац, по катастарским општинама дато је следећом табелом:

Табела 3: Стање шума по катастарским општинама

Катастарска општина	Површина		Запремина			Запремински прираст			Zv/V%
	ha	%	m^3	%	m^3/ha	m^3	%	m^3/ha	
Голубац	250	8.6	19626.8	6.7	78.5	581.1	5.8	2.3	3.0
Брњица	650	22.4	57083.0	19.4	87.8	1556.6	15.5	2.4	2.7
Добра	2000	69.0	218205.0	74.0	109.1	7888.7	78.7	3.9	3.6
УКУПНО	2900	100.0	294914.8	100.0	101.7	10026.5	100.0	3.5	3.4

Шуме сопственика на територији општине Голубац простиру се на три катастарске општине, укупне површине 2900 ha. Просечна запремина ових састојина је 101.7 m3/ha, текући запремински прираст износи 3.5 m3/ha, а проценат прираста је 3.4%. Површина шума сопственика по катастарским општинама на територији општине Голубац креће се од 250 ha, у катастарској општини Голубац, до 2000 ha колико је регистровано у катастарској општини Добра. Најмања дубећа дрвна запремина утврђена је у катастарској општини Голубац и износи 19626.8 m3 или 6.7% од укупне запремине општине Голубац, а највећа дубећа дрвна запремина утврђена је у катастарској општини Добра и она износи 218205 m3 или 74% од укупне запремине општине. Просечна запремина по јединици површине креће се од 78.5 m3/ha у катастарској општини Голубац до 109.1 m3/ha колико је констатовано у катастарској општини Добра. Просечан текући запремински прираст креће се од 2.3 m3/ha колико је утврђено у катастарским општинама Голубац, до 3.9 m3/ha колико је утврђено у катастарској општини Добра.

Катастарска општина Добра заузима 69.0% (2000 ha) површине ових шума, са просечном запремином од 109.1 m3/ha и просечним запреминским прирастом од 3.9 m3/ha и процентом прираста од 3.6%. Деветнаест газдинских класа учествује на овој површини, сврстаних у наменску целину „59“, Национални парк II степена заштите.

Катастарска општина Брњица има 650 ha шума или 22.4% обрасле површине општине. Просечна запремина ових састојина је 87.8 m3/ha, са текућим запреминским прирастом од 2.4 m3/ha, док је проценат прираста 2.7%. У овој катастарској општини заступљене су три основне намене: основна намена „10“ на 425 ha, основна намена „26“ на 100 ha, и основна намена „66“ на 75 ha. Дванаест газдинских класа је заступљено на овој површини.

Катастарска општина Голубац заузима 8.6% (250 ha) површине ових шума, са просечном запремином од 78.5 m3/ha и просечним запреминским прирастом од 2.3 m3/ha и процентом прираста од 3.0%. Осам газдинских класа учествује на овој површини, сврстаних у наменску целину „59“ Национални парк II степена заштите. У овој катастарској општини преовлађују чисте састојине (60.0%) од којих је 60.0% очувано. Разређене састојине су регистроване на 50 ha или 40% обрасле површине. По пореклу у овој катастарској општини заступљене су изданачке шуме са 50% (125 ha), шикаре са 10.0% (25 ha), и шибљаци са 40% (100 ha) површине катастарске општине. Просечна вредност запремине по хектару код изданачких састојина је 157 m3/ha, запремински прираст је 4.6 m3/ha, а проценат прираста износи 3.0%.

3.7 ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ

Здравствено стање шума је неповољно. Актуелно сушење шума најјаче се манифестује у шумама храста китњака. Узрок сушења су штетни биотички фактори (губар, пепелница, медњача, гљиве и штетни инсекти). Међу узрочницима су и промене климатских фактора, утицај полутаната, неповољна изграђеност састојина због неадекватног газдовања, учестале градације штетних шумских инсеката и патогених гљива.

4 ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА СОПСТВЕНИКА

Општи циљеви газдовања шумама

Циљеви газдовања шумама, дугорочни и краткорочни, односно општи и посебни утврђују се Планом развоја шума у националном парку. Општи циљ газдовања шумама је очување, заштита и унапређење простора и потенцијала парка ради обезбеђења што рационалнијег коришћења његових укупних вредности а тиме и животне средине у целини. Општи циљ подразумева и очување у што природнијем стању репрезентативних примерака биотичких заједница, генетичких ресурса и врста и одржавање еколошке стабилности и диверзитета.

Имајући у виду напред наведено, као и одредбе Правилника о садржини основа и програма газдовања шумама, општи циљеви газдовања шумама су:

- заштита и стабилност шумских екосистема;
- санација општег стања деградираних шумских екосистема;
- обезбеђење оптималне обраслости;
- обезбеђење функционалне трајности;
- очување трајности приноса и повећање приноса, укупне вредности шума и општекорисних функција шума.

Посебни циљеви газдовања шумама

Посебни циљеви газдовања шумама дефинисани су полазећи од општег циља и затеченог стања шума и то су: заштита биодиверзитета, заштита и унапређење природних споменика, заштита и очување законом заштићених ретких врста флоре и фауне, противерозиона заштита земљишта, заштита изворишта вода и водотокова. Овим шумама мора се газдовати тако да се обезбеди производња дрвета не угрожавајући претходне циљеве.

Посебни циљеви газдовања шумама с обзиром на власништво сопственика и утврђену основну намену су следећи:

- максимална квантитативна и квалитативна производња дрвета,
- заштита биодиверзитета,
- заштита и унапређење природних споменика,
- заштита и очување законом заштићених ретких врста флоре и фауне,
- противерозиона заштита земљишта
- задовољење сопствених потреба са производима из шуме
- одржавање саобраћајница и објеката који служе газдовању шумама
- заштита од вода (водозаштита).

Овим шумама мора се газдовати тако да се обезбеде производња дрвета не угрожавајући претходне циљеве.

Посебни циљеви газдовања шумама према дужини времена потребног за остварење планираних задатака или циљева могу бити:

1. Краткорочни циљеви (за један уређајни период)
2. Дугорочни циљеви (за више уређајних периода)

а) Дугорочни циљеви

- Постепено довођење састојина у оптимално (нормално) стање у складу са дефинисаном функцијом (основном наменом)
- Нега младих, средњедобних и дозревајућих састојина одговарајућим мерама неге
- Постизање оптималне шумовитости

б) Краткорочни циљеви

- Обнављање зрелих високих једнодобних састојинама оплодним сечама
- Конверзија дела изданачких састојина оплодним сечама
- Нега високих састојина проредама
- Пошумљавање дела необраслих површина (шумског земљишта).

4.1 ПЛАН ГАЈЕЊА ШУМА

Планом сеча обнављања и подизања нових шума планирани су следећи радови:

- обнављање оплодним сечама планирано је на 30,25 ha радне површине
- пошумљавање планирано је на 6 ha радне површине

План гајења шума по катастарским општинама за 2025.годину у приказан је у табели 4.

Табела 4: План гајења шума.

ПЛАН ГАЈЕЊА ШУМА ЗА 2025.ГОДИНУ - ТЕРИТОРИЈА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ															
КО	КП	ГК	укупна површина (ha)	% третиране површине	број наврата	врста рада	радна површина (ha)	врста дрвећа	број садница (ком)	семе (kg)	остали материјал		нега шума		
											врста	количина	врста дрвећа	за сечу (ha)	за сечу укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
КО Брњица			50			В. пошумљ.голети	1.0	Бк	1500						
								Кит	1500						
			25			В. пошумљ.голети	0.5	Јав	1500						
						Укупно КО Брњица	**1.5**		**4500**						
КО Добра			125			В. пошумљ.голети	2.5	Кит	750						
								Бк	750						
								Јав	750						
			100			В. пошумљ.голети	1.0	Кит	600						
								Бк	600						
								Јав	600						
						Укупно КО Добра	**3.5**		**4050**						
КО Голубац			50			В. пошумљ.голети	1.0	Кит	1500						
								Бк	1500						
						Укупно КО Голубац	**1.0**		**3000**						
Укупно							**6.0**		**11550**						

4.2 ПЛАН НЕГЕ ШУМА

Планом неге шума планирани су следећи радови:

- проредне сече планиране су на 157,50 ha радне површине;

4.3 ПЛАН КОРИШЋЕЊА ШУМА

Принос у овом Плану калкулисан је по газдинским класама (планирање из великог у мало), уважавајући стање шума газдинске класе по добним разредима и катастарским општинама. Трајност приноса обезбеђује се у оквиру газдинске класе, политичке општине и у оквиру катастарске општине као целине.

План сеча шума по катастарским општинама за 2025. годину у приказан је у следећим табелама:

Табела 5: План сеча обнављања.

ПЛАН СЕЧА ОБНАВЉАЊА ЈЕДНОДОБНИХ ШУМА ЗА 2025.ГОДИНУ - ТЕРИТОРИЈА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ											
				принос (m³)							
				I полураздобље				II полураздобље			
КО	ГК	врста сече	свега	површина радова (ha)	запремина (m³)	прираст (m³)	принос (m³)	површина радова (ha)	запремина (m³)	прираст (m³)	принос (m³)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
КО Голубац				16.25	334.50	25.60	54.03				
КО Брњица				3.75	1,344.33	79.26	104.88				
КО Добра				10.25	2,197.05	259.00	352.02				
			Укупно	**30.25**	**3,875.88**	**363.86**	**510.93**				

Табела 6: План проредних сеча.

ПЛАН ПРОРЕДНИХ СЕЧА ЗА 2025.ГОДИНУ - ТЕРИТОРИЈА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ												
								сеча				
КО	КП	ГК	врста сече	површина радова	врста дрвета	запремина по 1 ha (m³)	прираст по 1 ha (m³)	по 1 ha	на целој површини	интензитет прореде	број наврата	радна површина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
КО Голубац			прореда	7.50		161.90	5.40	20.70	165.00	13	1	7.50
КО Брњица			прореда	20.00		151.40	4.50	19.40	297.50	10	1	20.00
КО Добра			прореда	130.00		139.30	4.70	18.40	1,195.00	8	1	130.00
			укупно	**157.50**				**58.50**	**1,657.50**			**157.50**

Укупан план сеча у шумама сопственика ЈП НП „Ђердап“ општина Голубац износи 2168.43 m3.

Табела 7: Укупан план коришћења.

УКУПАН ПРИНОС - ТЕРИТОРИЈА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ										
	Стање					Принос за 2025.год			Интезитет сече	
	Површина	Запремина		Текући запремински прираст		Главни	Претходни	Укупно	V	Iv/V
КО	ha	m³	m³/ha	m³	m³/ha	m³	m³	m³	%	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
КО Голубац	250.00	19,626.80	78.51	581.10	2.32	54.03	165.00	219.03	1.12	37.69
КО Брњица	650.00	57,083.00	87.82	1,556.60	2.39	104.88	297.50	402.38	0.70	25.85
КО Добра	2,000.00	218,205.00	109.10	7,888.70	3.94	352.02	1,195.00	1,547.02	0.71	19.61
УКУПНО	**2,900.00**	**294,914.80**	**101.69**	**10,026.40**	**3.46**	**510.93**	**1,657.50**	**2,168.43**	**0.74**	**21.63**

У претходној табели наведено је до којих вредности је могуће користити шуму на подручју општине Голубац. Сама реализација ће зависити од броја поднетих захтева за дознаку (сечу).

4.4 ПЛАН ЗАШТИТЕ ШУМЕ

Законом о шумама („Сл. гласник РС“, бр.30/10, 93/12, 89/15, 95/18) прописано је да сопственици шума имају обавезу заштите шума, да спроводе заштиту шума од биљних болести и штеточина, да прате здравствено стање шума, да спроводе мере заштите и санације у случају елементарних непогода, да предузимају мере ради заштите шума од пожара, одлагања отпада у шуми и заштиту шума од паше, брста или жирења и дивљачи.

У наредном периоду реализацију плана газдовања шумама сопственика обухватиће обавезно заштита шума, тамо где се укаже потреба, а о томе ће се старати стручне службе ЈП НП „Ђердап“. Радови у овој области односе се на заштиту шума од бесправних сеча, пожара, биљних болести и штеточина.

У циљу благовременог откривања и сузбијања шумских пожара, сопственици су дужни да врше осматрање и обавештавање, а у случају појаве пожара предузимају мере

и активности за сузбијање и гашење, у складу са планом гашења шумских пожара у шумама сопственика.

Треба обратити пажњу и на ране дефолијаторе храста (храстов савијач, велики и мали мразовац) као и на губара. Приликом слања зимских гранчица из државних шума на анализу у Институт за шумарство, послати узорке из шума сопственика и ако се предвиди пренамножење ових дефолијатора планирати начине за њихово сузбијање.

Ради одржавања оптималног здравственог стања шума, сопственик шума најмање једном годишње врши преглед шуме у којој се не обавља редовна сеча у току године и по претходно извршеној дознаци стабала, уклања сва сува и полусува стабла или њихове делове из шуме.

Сопственик је дужан да спроводи мере заштите шума, да штити шуме и шумска земљишта од деградације и ерозије, да извршава планове газдовања шумама и да спроводи остале мере које су прописане Законом о шумама ("Службени гласник РС број : бр.30/10, 93/12, 89/15, 95/18).

5 ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Усаглашавање овог Плана газдовања шумама сопственика вршено је са одредбама Закона о шумама („Сл. гласник РС“, бр.30/10, 93/12, 89/15, 95/18) и другим и законским прописима.

Саветник директора за
планирање газдовања шумама
Александар Остојић, дипл.инж.шум

Вд.директора
Саша Јаношевић, дипл.инж.шум.

Садржај

1 УВОД 2

2 ОПШТИ ОПИС 3

2.1 Површина 3

2.2 Геолошка подлога и типови земљишта 4

2.3 Биљне заједнице 4

2.4 Привредне карактеристике и организација газдовања шумама сопственика 5

3 СТАЊЕ ШУМА СОПСТВЕНИКА 6

3.1 Стање шума по основној намени 6

3.2 Стање шума по газдинским класама 6

3.3 Стање шума по пореклу и очуваности 7

3.4 Стање шума по мешовитости 8

3.5 Стање шума по врстама дрвећа 8

3.6 Стање шума по катастарским општинама 8

3.7 Здравствено стање 9

4 ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА СОПСТВЕНИКА 10

4.1 План гајења шума 11

4.2 План неге шума 11

4.3 План коришћења шума 11

4.4 План заштите шуме 12

5 ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ 13